

KARELS DROOM

DOOR

BETSY

NIJHOF & G. F. CALLENBAEH

KARELS DROOM

DOOR

BETSY

Gij kinderen! zijt uwen ouderen
gehoorzaam in den Heere, want dat
is recht.

Eert uwen vader en uwe moeder,
(hetwelk het eerste gebod is met
een belofte.)

Er. VI : 1, 2.

GEILLUSTREERD DOOR FRANS VAN NOORDEN

TWEDE, OPNIEUW BEWERKTE, DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

Heb je nog een moeder, mijn lezer? Ik hoop het hartelijk voor je. Want een moeder is een kostelijk bezit, een van de allerbeste geschenken, die de Heere God een kind op aarde geven kan. Wees er Hem dus maar hartelijk dankbaar voor en laat Moeder dat maar goed aan je merken. Hoe? Door altijd een best kind voor haar te zijn. En als het den Heere behaagt haar een ouden dag te schenken, doe dan wat je kan om haar dien zoo gemakkelijk en aangenaam mogelijk te maken, en haar zoo eenigszins — want geheel kun je dit nooit — de liefde en zorgen te vergelden, die zij van je vroegste jeugd af voor je gehad heeft.

Karel Hekking, de jongen, die eens zoo'n merkwaardigen droom had, had ook een lieve, vrome moeder. Zijn vader had hij nooit gekend, evenmin als deze zijn zoontje; want vader Hekking had reeds voor altijd de oogen gesloten, toen zijn jongske de zijne voor het eerst opende.

Treurig en verlaten was zijn nog jeugdige vrouw achtergebleven, toen ze zoo op eens haar aard-schen steun verloor. Maar de Heer wist wel wat de bedroefde weduwe noodig had; daarom gaf Hij haar, weinige weken na den dood van haar man, een lief klein jongetje, om haar eenzaamheid op te vroolijken.

De geboorte van dit kind maakte de jonge moeder dan ook innig gelukkig. Maar toch, dit huet zich denken, was de vreugde niet onvermengd, en zag juffrouw Hekking niet zonder droefheid neer op het hulpeloos wichtje, dat onbewust in zijn vader al zooveel miste, en bij wien ze nu de plaats van vader en moeder tegelijk te vervullen had.

O, ze kon het zich zoo voorstellen hoe lief die vader, die toch altijd zooveel van kinderen hield, zijn eigen kleinen Karel zou gehad hebben, en hoe trouw hij haar zou geholpen hebben bij de opvoeding van hun kind. En ach! nu stond ze voor dat gewichtig en moeilijk werk alleen.

Alleen, en toch ook weer *niet* alleen; want juffrouw Hekking wist bij ervaring dat ze een trouwen Vader in den Hemel had, die al haar nooden kende, en tot wien ze gewoon was met alles de toevlucht te nemen. En dat die Vader ook voor haar kindje zoowel als voor haar zorgen zou, daaraan twijfelde ze niet. Ze liet daarom geen dag voorbijgaan, waarop ze haar lieveling dien Hemelschen Vader niet opdroeg in het gebed; ja, eigenlijk wist ze zelve niet hoe dikwijls op een dag ze dit wel deed.

Hoewel niet voorspoedig, was Karel'tje toch een lief, aanvallig kindje, vooral in het oog van de moeder; want niet alleen droeg hij Vaders naam, ook Vaders trekken waren duidelijk in dat kleine gezichtje te zien; en het deed Moeders hart altijd goed als de menschen zeiden: De jongen is sprekend zijn vader.

Geen moeder kon dan ook haar kindje liever hebben; en op zijn beurt hing het ventje erg aan haar. En dat is licht te begrijpen. Het kwam nooit

in andere handen, want een kindermisje kon juffrouw Hekking er niet op nahouden. Zij zelve voedde en kleepte het; ze liet het spelen en troetelde het op haar schoot, of wiegde en suste het in haar armen. En als die kleine handenbinder dan zóó een groot deel van haar dag in beslag had genomen, moest ze soms tot laat in den nacht met de naald bezig zijn, om dien tijd weer in te

halen. Want nu juffrouw Hekking geen man meer had, die voor haar werkte, was ze genoodzaakt zelf in het onderhoud van haar en haar kind te voorzien.

Zoo was, van het eerste oogenblik af, voor Moeder alleen al het lief, maar ook al het leed dat je zoal van kindertjes hebben kan. Voor haar alleen waren de eerste lachjes en liefkoozingen, maar ook voor haar alleen de lange, slapeloze nachten, waarin ze soms uren achtereen met het schreiende

wichtje moest optrekken. Maar maakten de eerste haar gelukkig, de laatste telde ze niet. Alleen kwelde haar de gedachte, of het soms zoo lastig kon zijn van pijn; want, zooals gezegd, Karel'tje was geen sterk kindje, en bleef geenszins verschoond van de algemeene kinderkwalen.

Maar de eerste twee jaren waren de kwaadste, en toen die doorgemaakt waren, ging Karel lief aan het groeien. De rozen kwamen op zijn wangen, en hij begon te loopen en te babbelen dat het een aard had.

Natuurlijk was het Moeder alweer die zijn eerste schreden bewaakte en naar zijn eerste stamelende klanken luisterde; Moeder die aan haar schoot hem zijn eerste gebedje leerde bidden, en hem van den Hemel vertelde, waar de Lieve Heer woonde, en waar Vader naar toe was gegaan, en waar Karel'tje ook eens zou komen, als hij den Heer liefhad, en een zoete, gehoorzame jongen was; en Moeder die hem den liefelijken Jezusnaam leerde uitspreken, hem met de meest bevattelijke geschiedenissen van den Bijbel bekend maakte, en hem mooie versjes leerde zingen. En als de kleine man dan eens bedroefd was, — want ook kinderen kunnen soms wezenlijk verdriet hebben, al duurt het gewoonlijk niet lang, — wie anders dan Moeder kon dan zoo spoedig zijn traantjes drogen en zijn lachjes weer te voorschijn roepen?

Toen Karel zes jaar was ging hij naar school. O, wat was het Moeder die eerste dagen stil en eenzaam in huis, nu die kleine woelwater zoo'n uur of wat achtereen de deur uit was; want Karel was een druk ventje, dat Moeder handen vol werk gaf, ja, het haar wel eens heel lastig kon maken.

Maar de goede vrouw dacht er niet aan daar ooit over te klagen; daarvoor had ze haar jongen veel te lief.

Ook de bureu mochten den kleinen guit, met zijn aardigen krullebol en zijn heldere kijkers, gaarne lijden; vooral de oude smid, juffrouw Hekkings naaste buur. Met den smid was Karel al bijzonder goede maatjes. Er ging geen dag om waarop hij den vriendelijken ouden man niet met een bezoek vereerde.

Of dat nu om den smid dan wel om diens vuurtje was, weet ik niet. Misschien om het laatste wel het meest; want de kleine jongen kon altijd met wonder veel schik naar die gloeiende stukken ijzer, en al die vliegende vonken staan kijken.

De menschen zeggen wel eens, dat iemand gaat gelijken op datgene, waarmee hij veel omgaat. Als het waar is, maakte de goedhartige, zachtzinnige smid een gunstige uitzondering op dien regel. Maar op ons Karelkje kon men hem wel eenigszins toepassen; want zijn natuur begon al meer en meer overeenkomst te vertoonen met zoo'n gloeiend boutje, waar, als je er maar even op slaat, de vonken al afvliegen.

't Ventje was anders niet kwaad en hield erg veel van zijn moeder. Alleen, en dat was juist zoo jammer, volgde hij wat gaarne zijn eigen hoofdje; en dat maakte hem soms ongehoorzaam. En als hij dan naar zachte woorden niet luisteren wilde, en daarom wel eens wat harder aangepakt moest worden, maakte hij er zich driftig en boos tegenin, en deed hij dan ongeveer hetzelfde wat de vonken in de smidse deden.

„Pas maar op, buurvrouw! Er zit een kopje op!”

zei de oude smid wel eens; en met bezorgdheid had moeder Hekking in stilte al dikwijls dezelfde opmerking moeten maken.

Zoolang Karel nog zoo klein was, liep dit gebrek minder in het oog. Van jonge kinderen wordt nogal eens wat, soms wel eens wat te veel, over het hoofd gezien. Juffrouw Hekking deed dit niet. Als

een verstandige moeder bestrafte ze waar het noodig was. Maar toch had ook zij zich altijd gevleid met de hoop dat het wel beter zou gaan, als Karel wat grooter en verstandiger werd.

Tot haar droefheid moest ze evenwel het tegendeel ondervinden; en door zijn eigenzinnigheid en ongezeggenheid had Karel zijn lieve moeder al

veel verdriet gedaan, en zichzelf al menig onheil op den hals gehaald.

Zoo was hij, om maar één ding te noemen, op een goeden, of liever een kwaden dag, terwijl Moeder druk aan het werk was, op een hooge trapleer geklommen, niettegenstaande het hem al dikwijls verboden was.

De kleine waaghals begreep maar niet, waarom Moeder toch altijd zoo bezorgd was, en stond naar zijn gedachte, op de eerste trede al even stevig als op den grond. Op de tweede en derde zou hij zeker ook wel kunnen staan; Moeder keek tóch niet. En zoo ging het al hooger en hooger, tot hij eindelijk de bovenste trede bereikt had en meende al heel wat mans te zijn, nu hij zoo hoog stond en zoo boven alles uitkeek. Maar hij bleef niet lang in dien waan; want op hetzelfde oogenblik dat Moeder zich omkeerde, en met schrik bemerkte wat de jongen nu weer uitvoerde, deed Karel, die naar beneden wilde komen, een misstap, en viel van boven neer.

Deze val had een ernstige ziekte ten gevolge, die Moeder weer dagen en nachten van zorg en angst, en bovendien nog een hand met geld kostte, dat ze maar slecht missen kon.

Gelukkig herstelde hij, tegen alle verwachting. En nu zou je licht denken dat dit hem een goede les geweest was. Moeder dacht het ook, maar weder zag ze zich teleurgesteld. Karel werd met den dag onverbiedelijker; en waar de goede juffrouw Hekking dikwijls wijsheid te kort kwam, hoe ze hem het best zou aanvatten, daar verdubbelden zich haar gebeden voor hem.

Ook kreeg ze dienaangaande nogal eens een

goeden raad van haar ouden huurman, een vroom, verstandig man, die er een dozijntje van zijn eigen had helpen opvoeden, en op haar Karel, met wien hij nog altijd de beste maatjes was, bijzonder veel invloed had. Het was dan ook voor juffrouw Hekking geen aangename verandering, toen de oude smid zijn zaak aan een jongeren overdeed, en ze bij gevolg nieuwe bureu kreeg.

Het gezin van Overdam, den nieuwen smid, bestond uit man, vrouw, en een stuk of wat kinderen, waarvan Dirk, een jongen van een jaar of acht, op één na de oudste was.

Karel vond het wel prettig dat er zooveel jong goedje naast hem was komen wonen. Het waren meest allen jongens; en daarbij was Dirk, die slechts een paar maanden ouder was dan hij, een goede schoolkennis. Ze waren beiden, ruim twee jaar geleden, op denzelfden dag voor 't eerst op school gekomen, en hadden altijd in dezelfde klas, soms wel eens naast elkander, gezeten; en nu ze zoo dicht bij elkaar woonden, en samen zoo op en neer gingen, werden ze van schoolmakers vrienden, voor zoover dit woord op jongens van acht jaar van toepassing kan zijn.

Als Dirk nu maar een andere jongen was geweest, had juffrouw Hekking haar Karel, die zelf geen enkel broertje of zusje had, die vriendschap graag gegund; maar de kinderen van Overdam, vooral de beide oudste, stonden weldra in de heele buurt als echte deugnieten bekend.

Juffrouw Hekking kon het na korten tijd al best aan Karel merken, dat de jongens van den smid geen goed gezelschap voor hem waren, en zocht dien omgang zooveel mogelijk tegen te gaan. Maar

het was moeilijk, en ze liep groot gevaar hierdoor in onmin met de ouders te geraken, wat ze aan den anderen kant, als bureu, ook niet wenschelijk vond. Het liefst had ze gezien, dat Karel er zelf een eind aan gemaakt had. Maar de eigenzinnige jongen wilde ook hierin naar Moeder niet luisteren.

II

Op zekeren Zondagmiddag, toen Karel als naar gewoonte naar de Zondagsschool zou gaan, kwam Dirk, die al een poos op straat had geslenterd, en hem de deur had zien uitkomen, hem achterop.

„Ka-r-e-l!” schreeuwde hij.

Karel keek om en bleef staan.

„Waar ga je naar toe?” vroeg Dirk.

„Ik? Naar de Zondagsschool. Jij ook?”

„Ikke niet!” was het antwoord. „Ik heb er vandaag niks geen zin in. 't Is veel te mooi weertje. Willen we wat gaan wandelen, zeg?”

„Nee,” zei Karel, „dat durf ik niet. Dat mag niet van Moeder.”

„Mag niet,” smaalde Dirk. „Je moeder hoeft het immers niet te weten.”

Karel, wien het tot hiertoe nooit in de gedachten was gekomen, iets voor zijn moeder geheim te houden, zag zijn verleider met groote, verwonderde oogen aan. Maar deze merkte het niet eens, en lachte zoo onverschillig mogelijk: „Denk je dat ik alles aan m'n moeder vertel? Kan je begrijpen!”

„Maar Moeder zou het toch dadelijk merken, als ik zonder kaartje thuis kwam,” zei Karel. „Laten we dan liever wat gaan wandelen als de Zondagschool uit is.”

„Dank je wel; dat duurt me te lang,” zei Dirk. „Mijn broer Jan is ook den weg al op. Hij is gaan visschen, met nog een ander, in die breede sloot, achter den molen, je weet wel. Jò, daar zit zoo'n vracht. Willen we eens gaan kijken, zeg?”

„En als Moeder dan vraagt waar mijn kaartje is?”

„O, dan zeg je maar dat je 't verloren hebt. Kom, jò, ga mee!”

Karel had er wel zin in, en liet zich eindelijk overhalen. Maar 't was hem daarbij toch niets rustig daarbinnen. Al was hij dikwijls ongehoorzaam; 't was toch de eerste keer, dat hij iets deed buiten weten van zijn moeder; en dan nog wel iets, dat hij straks met een leugen goed moest zien te maken. Hij begon al spijt te krijgen dat hij naar Dirk geluisterd had, toen ze Jan met nog een jongen in het oog kregen.

De jongens zagen hen ook. Jan wenkte hun toe, en hield een dicht geknoopten zakdoek, waarin zich hun vangst bevond, omhoog, ten bewijze dat ze daar niet voor niemandal gestaan hadden.

Spoedig hadden Dirk en Karel zich bij hen gevoegd, en nu begon de pret ook voor hen. Een hengel hadden ze niet. Maar dat was minder. De anderen hadden er ieder een, en die mochten *sij* ook wel eens gebruiken, ieder op zijn beurt.

Karel had dat werkje nog nooit bij de hand gehad, maar hij vond er niet veel kunst aan; en daar er volgens Dirk, een vracht zat, werd weldra weer het eene vischje na het andere uit het heldere,

frissche water, in de brandende zon op het droge geslingerd.

't Was een wreed spel, waar niemand iets aan had; want de vischjes waren maar heel klein, veel te klein dan dat iemand er aan denken zou ze te bakken. De jongens wisten dit ook wel; maar ze hadden schik en bekreunden zich niet om het lot van de arme gevangenen, die hun met gapende bekjes en smeekende oogjes zieltogend schenen toe te roepen: „O, barbaren! je hebt immers aan ons, kleine schepseltjes, niets. Is het dan niet veel aardiger, ons in het heldere water vroolijk te zien rondspartelen, en met onze zilveren schubben en roode vinnetjes in het zonlicht te zien blinken, dan ons hier een benauwden dood te doen sterven, om straks op zijn best te verdwijnen in de een of andere kattermaag? En wil jelui je met alle geweld ten koste onzer vrijheid vermaken, och, laat ons dan toch ten minste op den lieven Zondag maar met rust.”

Maar de jongens verstonden die visschentaal niet. Hoe zouden ze ook? Ze verstonden elkander niet eens meer; want de beurten waren in de war geraakt, en nu wilde de een voor den ander zijn vermeend recht niet opgeven. Zoo ontstond er een algemeene schermutseling, waarbij de noodige schoppen en stompen werden uitgedeeld, en die niet eindigde vóór een hunner, al vechtende achteruit en — in het water liep.

Die één was Karel; en had Jan, een flinke, sterke knaap, niet zoo dicht bij hem gestaan en hem onder het vallen bij den arm gegrepen, dan zou hij zeker kopje onder gegaan zijn. Nu kwam hij er gelukkig met alleen een paar natte beenen af.

„O, mijn Zondagsche broek!” jammerde Karel, toen hij weer op het droge stond. „O, wat zal Moeder nou zeggen!”

„Kom, wat geeft dat! Die broek zal wel weer drogen!” bemoedigde Dirk.

„Wel ja,” zei Jan. „’t Is zomer, moet je maar denken!”

„Trek hem uit, en hang hem even daar over dat

hek in de zon," raadde nummer drie. „Als mijn moeder goed droogt, hangt ze 't ook altijd op. Er is toch geen mensch hier."

„Ja, zeg, trek 'm uit!" raadden ook de anderen; en hun geschil vergetend, boden allen hierbij om strijd de behulpzame hand.

't Ging echter wel wat ruw in zijn werk al was het goed gemeend; en als moeder Hekking er bij was geweest, had het haar zeker aan het hart gegaan, dat kostelijke broekje, zoo nat als het was, over die vuile laarzen te zien sjourren. Maar veel erger nog dan dit was de leelijke winkelhaak, die Karel er later inhaalde, toen hij het onder het afnemen bij ongeluk langs den grooten spijker trok, die op zij uit het hek stak, en waarvoor geen van zijn makkers, zoomin als hijzelf, eenigen raad wist.

Dat het onder al die bedrijven meer dan tijd was geworden om naar huis te gaan, laat zich begrijpen; en dat Karel met een benauwd hart den terugtocht aannam, evenzeer.

Maar zat Karel in angst, zijn moeder niet minder. Ze was niet gewoon dat haar jongen buiten haar weten zoo lang wegbleef. Ze vreesde al voor een ongeluk, en liep onophoudelijk dan naar het raam en dan naar de deur.

„Kom mensch," zei vrouw Overdam, toen deze haar buurvrouw weer buiten zag staan, „maak je toch zoo ongerust niet! Als ik over al mijn jongens zoo tobben wou, had ik geen leven. Ik heb mijn beide oudsten haast heel den dag nog niet gezien. Maar ik zit er niets over in, hoor! Ze zullen vanzelf wel weer terugkomen!"

„Nee, buurvrouw, zoo gemakkelijk kan ik er

niet over denken," zei juffrouw Hekking. „Ik houd altijd graag het oog op mijn kind, en dat is ook mijn plicht." En weer ging de bezorgde moeder naar binnen, om een oogenblik later opnieuw, maar nu niet tevergeefs, het hoofd buiten te steken.

Daar kwam Karel aan, behouden en wel; dat was al vast een pak van haar hart. Maar dat hij de jongens van den smid weer bij zich had, was haar minder aangenaam, en voorspelde niet veel goeds. Zijn gezicht stond ook niet zooals anders. En toen hij Moeder gewaar werd, sloeg hij de oogen neer, inplaats van vroolijk op haar toe te loopen, wat hij anders altijd deed.

„Kind, waar blijf je toch? Is me dat in de ongerustheid laten zitten," zei Moeder, met hem naar binnen gaande. „En wat zie je er uit! Je heele kraag is gekreukt. En kijk me dat goede broekje eens! Waar heb je toch gezeten, jongen?"

't Duurde een poosje eer Karel er alles met horten en stooten uit had gebracht; maar jokken deed hij er toch gelukkig niet bij. Alleen zocht hij zich vrij te pleiten door de heele schuld op Dirk te gooien.

Maar daar moest hij bij Moeder niet mee aankomen. Hij had naar Dirk niet hoeven te luisteren. Niet wat Dirk wilde, maar wat Moeder wilde, moest hij doen. Dat wist hij wel. Moeder was heel boos op hem. En de scheur in zijn broek, die ze nu pas ontdekte, deed de maat overloopen. Voor zijn straf moest hij dadelijk naar bed, en mocht er niet uit voor den volgenden morgen.

Dat was wat te zeggen voor den kleinen springin-'t-veld! Grooter straf was voor hem niet denk-

baar. Slechts als hij het heel boont had gemaakt, werd deze op hem toegepast. En hoewel in zijn hart overtuigd dat hij haar weer ten volle verdiend had, trachtte hij er door huilen en smeeken toch aan te ontkomen.

Dit gelukte hem echter niet. Moeder hield voet bij stuk. En nu werd hij kwaad. Hij ging aan het schreeuwen en stampvoeten, en wilde wegloopen, de straat weer op. En toen Moeder zijn arm greep, om hem tegen te houden, hief hij zijn hand op, om Moeders hand weg te slaan, die goede, trouwe hand, die hem verzorgde en koesterde, en niet dan bij hooge noodzakelijkheid, en dan nog wel tot zijn bestwil, kastijdde.

Gelukkig kwam het tot de daad zelve niet. Karel scheen van zijn eigen te schrikken, en liet zijn hand weer zakken, met een kleur als vuur. Moeder schrikte ook van wat haar kind daar doen wilde. Arme moeder! Liever had ze hem zijn heele Zondagspak zien bederven, waarvoor ze zoo lang had gespaard. Zeggen deed ze niets; maar toen Karel het waagde haar even aan te zien, blonken er groote tranen in haar oogen, die meer uitwerkten dan veel woorden zouden gedaan hebben, en het oproerige kereltje voor 't oogenblik geheel tot bedaren brachten.

Gedwee volgde hij haar naar het achterkamertje, en liet zich daar stil door haar uitkleeden; en toen hij in bed lag, en Moeder zoo zacht en kalm tot hem zeide: „Zoo, Karel, denk nu maar eens over alles na, en bid den Heer om vergeving,” had hij haar graag om den hals willen vallen en zeggen dat hij er spijt van had. Maar — jammer genoeg — hij deed het niet; want al zei zijn hart ja, zijn

hoofd zei *neen*; en dat hoofdje had hij nog niet leeren breken.

III.

Moeder was de kamer weer uit. De deur had ze achter zich dicht gehaald. En nu lag Karel alleen, en had hij juist het gezicht op zijn verformfaaide broek, die Moeder maar zoolang over een stoel had gehangen, om den volgenden dag eens te zien wat er aan te doen was.

Hij vond het toch wel echt jammer van zijn beste broek. En hij had Moeder 's morgens nogal beloofd zich niet vuil te zullen maken! Had hij Dirk maar niet gezien, dan was er niets van al die narigheid gebeurd, en liep hij nu nog vroolijk buiten, in plaats van met dat mooie, warme weer op klaarlichten dag in zijn bed te liggen! Daar sloeg het pas vijf uur. Wat vroeg! Wat een tijd had hij nog op kunnen zijn! De zon stond nog hoog aan den hemel. 't Was of ze met hem spotte, zoo helder en lustig scheen ze in het kleine vertrek. Dat maakte hem weer wrevelig. Hij ging opnieuw aan het schreien, in de hoop dat Moeder zou komen en medelijden zou krijgen. Maar Moeder kwam niet, al had ze het misschien graag gedaan; en toen werd hij weer geweldig boos, en ging hij weer aan het schreeuwen en trappen tot hij er moe van werd.

Om vergeving bidden, zooals Moeder hem daar

straks geraden had, deed hij niet. Hij dacht er in deze stemming niet eens aan.

Zijn moeder, die zich in het voorvertrek bevond, doch alles hooren kon, begreep dit wel, en daarom deed zij het maar voor hem. Ze had medelijden met het weerspannige kind, dat zich door eigen schuld in dien toestand gebracht had, en bad lang en vurig dat God door Zijn genade en Geest dat kleine hart mocht veranderen, en hem toch vroeg een volgeling van den lieven Heiland mocht maken, die, ook als Kind, aan kinderen zulk een liefelijk voorbeeld van Godsvrucht en kinderlijke onderdanigheid had nagelaten.

Intusschen liet Karel zich nog geruimen tijd hooren; maar eindelijk werd hij toch stil; en toen juffrouw Hekking eens even om het hoekje keek, vond ze hem in een diepen slaap.

Die slaap is toch een wonderlijk ding! Wie zou nu gezegd hebben dat dit hetzelfde kereltje was, dat nog pas zoo'n leven gemaakt had! Alleen zijn bed droeg er de sporen van, want zijn kussen lag aan het voeteneinde, en zijn dekens lagen op den grond.

Op haar teenen ging ze binnen en raapte ze de dekens op, en legde ze weer op het bed, heel zachtjes om hem niet wakker te maken. De slaap zou hem goed doen na al die opwinding. En als hij dan straks ontwaakte, en weer heelemaal kalm was, hoopte ze nog eens gemoedelijk met hem te praten. Toen ging ze weer heen, even stil als ze gekomen was, en liet de deur aanstaan, omdat het slot zoo piepte.

Maar hoe rustig ons vriendje daar voor 't uiterlijke ook lag, zijn geest was al dien tijd nog even

druk bezig als te voren, en in die oogenblikken zelfs ver van zijn bed.

Hij was aan het droomen, dat hij nog met zijn

makkers aan den waterkant stond bij den molen, en dat één van hen juist een groote baars beet had, toen ze het op eens negen uur hoorden slaan. Baars en hengels werden nu in den steek gelaten,

en voort ging het, op een drafje naar school, want het was nu eigenlijk geen Zondag meer, maar Maandag; en geen middag, maar ochtend.

Karel liep ook wat hij loopen kon, maar had daarbij allerlei oponthoud. Vooreerst liep hij op zijn kousen; waar zijn laarzen waren wist hij niet. Na eenig zoeken vond hij ze onder een boom; doch hij kon ze maar niet aankrijgen; en toen het hem ten laatste gelukt was, begon het hem zoo te steken en te kriebelen aan zijn voeten, dat hij het onmogelijk kon uithouden. Hij trok dus de laarzen weer uit, om eens te zien wat er toch wel inzat; en nu kwamen er een menigte kleine vischjes voor den dag, die hem heel leelijk aankeken, en het er op gezet schenen te hebben, hem eens flink te plagen. Hij had lang werk om ze er uit te halen, want telkens als hij meende klaar te zijn, vond hij er nog een en nog een. Maar eindelijk waren de laarzen toch schoon leeg, en kon hij ze weer behoorlijk aantrekken.

Nu wilde hij zijn makkers zien in te halen, die hem al een heel eind vooruit waren; maar daar schoot het hem in, dat hij zijn zakdoek over het hek te drogen had gehangen, en vergeten had hem er af te nemen. Hij moest dus eerst weer terug. Maar de plek, waar het hek stond, kon hij nergens meer vinden! 't Zag er hem overal even vreemd uit. Hij zag geen land, geen sloot, geen molen meer. Niets dan straten, waarin hij geen weg wist. Na lang loopen kwam hij bij school terecht. Maar zooals dat bij droomen gewoonlijk gaat, toen hij binnenkwam was het eigenlijk zijn school niet. Ook hier was alles hem vreemd. Er zaten ook wel veel kinderen, maar hij kende er geen een van; en

zoodra ze hem zagen, begonnen ze allen luidkeels te lachen. Karel begreep niet waarom en bekeek zich van alle kanten. En nu bemerkte hij, tot zijn grooten schrik, dat zijn broek vreeselijk gescheurd was, en dat ze hem daarom zoo uitlachten. Hij werd er verlegen mee, en wist niet hoe gauw hij zich van daar weg zou maken. Hij zou maar dadelijk naar huis gaan, naar Moeder, en haar vragen, die hatelijke scheur dicht te naaien.

Maar Moeder was nergens in huis te vinden; vóór niet en achter niet; in het keukentje niet, en boven, op den zolder, ook niet.

„Waar zou Moeder dan toch wezen?” dacht hij. Hij riep, en zocht in alle hoeken en kasten. Maar alles tevergeefs; Moeder was en bleef weg.

Nu werd hij bedroefd, en ging hij in een hoekje zitten schreien; want, ol het was zoo akelig stil in huis. Ook begon hij honger te krijgen, want het werd etenstijd. Maar wie zou hem zijn eten geven?

Terwijl hij daar zoo zat, hoorde hij de buiten-deur opengaan.

„Dat zal Moeder zijn!” dacht hij. Verheugd sprong hij op. Maar in plaats van het hem zoo welbekende gezicht, zag hij een vreemde gedaante, in een lang, wit kleed; net de Engel op de plaat, die hij met Paschen op Zondagsschool gekregen had, en die Moeder boven het kastje aan den muur had gespeld.

In 't eerst was hij bang; maar het vriendelijk gelaat van den Engel, en de zachte, deelnemende toon waarop hij hem naar de oorzaak van zijn droefheid vroeg, namen al spoedig alle vrees bij hem weg.

„Ach, Engel,” zei hij, „kan u me asjebliet niet

zeggen waar mijn moeder is? Ik heb al zoo gezocht, maar ik kan haar nergens vinden. Ze komt maar niet, hoe ik ook roep!"

"Dat wil ik wel gelooven, arm kind," zei de Engel. „Je Moeder *kan* niet meer bij je komen."

"Waarom niet?" vroeg Karel verschrikt. „Moet ik dan alleen blijven? Toe, Engel, zeg me toch waar mijn moedertje is. Ik verlang zoo naar haar."

Zonder een woord te spreken nam de Engel hem nu bij de hand, en bracht hem een heel eind buiten de stad in een grooten tuin, vol boomen en bloemen. Er lagen ook een héeleboel zerken, groote en kleine, sommige met letters er op: en nu begreep Karel dat hij niet in een tuin, maar op een kerkhof was.

Voor één van die zerken bleef de Engel staan. „Zie nu eens naar boven," zei hij, met den vinger naar den blauwen hemel wijzend. „Dáár is je lieve moeder. En hier, onder dezen steen, is haar lichaam neergelegd."

„Is Moeder dan dood?" vroeg Karel angstig.

„Ja," knikte de Engel. „Ze stierf van harteer, door het verdriet dat ze had van haar kleinen jongen. Die kon dikwijls zóó ongehoorzaam en driftig zijn, dat Moeder er om schreien moest. Dat zag de Lieve Heer; en om die goede moeder verder verdriet te besparen, heeft Hij haar bij Zich genomen in den Hemel, waar geen verdriet meer is, en niemand meer schreit."

Deze woorden maakten Karel nog angstiger; want hij moest zelf bekennen, dat hij erg ondeugend kon zijn, en het nog pas geweest was. En dat Moeder nu dáárom van hem weg was genomen en hij haar dus door zijn eigen schuld nooit

meer zien zou, maakte het nog veel vreeselijker.
„Kunt u me asjeblieft niet bij mijn moeder in den Hemel brengen?” vroeg hij schreiend aan zijn geleider: „Dan zal ik nooit meer ondeugend zijn.”

„Nog niet,” was het antwoord. „Eerst moet je den Heer om vergeving bidden, en toonen dat je waarlijk berouw hebt over het kwaad.”

„Ach, lieve, goede Engel,” smeekte Karel nu, „als ik dan niet naar Moeder kan gaan, ach, laat Moeder dan toch maar weer bij mij komen, dan zal ik haar heusch geen verdriet meer doen; want, o! ik weet niet wat ik zonder Moeder beginnen moet!”

„Daar heb ik de macht niet toe, arm kind,” zei de Engel medelijdend. „De Heer alleen kan je helpen. Klaag je nood maar aan Hem. Hij is zoo goed.”

Toen, opeens, was de Engel weg en stond Karel weer alleen; maar nu nog veel bedroefder en ongelukkiger dan te voren. De avond begon te vallen, en alles om hem heen was doodstil. Hij wilde naar huis gaan; maar daar zou hij ook alles stil en verlaten vinden.

Mistroostig wierp hij zich op den grafsteen en riep: „Moeder! Lief moedertje! Kom toch terug! Dan zal ik nooit meer ondeugend zijn!” En hij riep dit zóó luid en zóó angstig, dat juffrouw Hekking het hoorde en dadelijk ging kijken, wat er was.

„Hier ben ik, Karel,” suste ze, zich over hem heenbuigend. „Wat wou je, mijn kind?”

Karel, half ontwaakt nu en nog half droomend, verstond die woorden, en herkende dadelijk Moeders stem. Tegelijk schemerde hem ook haar beeld voor de oogen; en stralend van blijdschap richtte hij zich op, en stak beide handen naar haar uit.

Dadelijk daarop werd hij geheel wakker, niet op den killen grafsteen, maar in Moeders arm. En

toen hij zijn oogen opsloeg, was Moeders vriendelijk gezicht het eerste, wat hij zag.

„Moeder!” riep hij, haar naar zich toetrekking en stijf vasthoudend, als vreesde hij haar weer te zullen verliezen, „Moeder, bent u heusch dood geweest?”

„Dood? Gelukkig niet,” klonk het geruststellend. „Hoe zoo? Ben je soms aan het droomen geweest?”

„Ja, dan zal ik het gedroomd hebben. O, Moeder, het was zoo'n akelige droom! Ik ben blij dat ik wakker ben. En doet uw hart dan ook geen zeer?”

„Nu niet meer. Maar daar straks, toen je zoo ondeugend was, wel. O, dan heeft Moeder zoo'n verdriet.”

„Maar u zult er toch niet van sterven?” riep Karel, die nu in werkelijkheid begon te schreien.

„Nee, nee, nu nog niet,” troostte Moeder. „Maar als het zoo doorging, en ik mijn lieven jongen tot een ondeugend, slecht mensch moest zien opgroeien, zou het wel eens waar kunnen zijn.”

„Ik zal u geen verdriet meer doen, Moeder!” beloofde Karel. „Zult u dan altijd bij me blijven? O, het spijt me zoo, dat ik zoo ondeugend geweest ben!”

„Daar ben ik blij om, lieveling. Ik hoop van harte dat je woord zult houden. En als je dan maar nooit vergeet den Heer te bidden om kracht, om dat goede voornemen ten uitvoer te brengen, zal het zeker wel gaan. Heb je ook al aan den Heer gezegd, dat je er zoo'n spijt van hebt, en Hem om vergeving gevraagd?”

Karel schudde van neen.

„Kom, laten we dit dan eerst samen eens doen hè,” zei Moeder.

Karel wilde het graag. Dadelijk gingen de handen samen en de oogen toe. En als hij even hartelijk heeft meegebeden, als hij er aan het eind Amen op zei, mogen we gerust gelooven dat het hem ernst was.

IV.

Maar nu wilde Moeder toch den droom wel eens hooren, die haar jongen zoo verontrust had; en Karel, die altijd graag zijn droomen vertelde, liet zich dat geen tweemaal zeggen.

De goede vrouw had anders al menig verward verhaal van allerlei onmogelijke dingen, die hij in zijn slaap soms hoorde en zag, met veel geduld aangehoord, maar geen enkelen keer had ze er toch zoo naar geluisterd als thans.

En, o, hoe dankbaar was haar hart hieronder gestemd!

Ze had er al gedurig over gedacht, hoe ze haar kind toch het best het verkeerde van zijn gedrag onder het oog zou brengen; en zie, terwijl ze nog bezig was raad en wijsheid te zoeken in het gebed, had de Hoorder der gebeden haar in alle stilte het werk reeds uit de hand genomen, door den weerbarstigen knaap met den slaap dien droom te zenden, die blijkbaar zulk een diepen indruk op hem had gemaakt, ja, van blijvende beteekenis voor hem zijn zou.

Dat Karel werkelijk schuld gevoelde en er berouw over had, leed bij haar geen twijfel; en dat

hij, na Moeder te hebben afgekust, zoo stil en gewillig het overige van zijn straf onderging, zonder ook maar een enkele maal te vragen er van ont-heven te worden, iets waarom hij anders zoo dwingen kon, was haar daarvoor mede een bewijs.

Niet dat Karel nu opeens een voorbeeld van ge-hoorzaamheid werd. Neen, daar ontbrak in 't eerst nog veel aan; en wie hem niet dagelijks opzette-lijk gadesloeg, zou misschien ook na dien droom nog weinig verandering in hem bespeurd hebben. Maar verandering was er toch, en voor het nauw-lettend moederoog was die reeds duidelijk zichtbaar.

Of mocht juffrouw Hekking het niet met blijdschap bemerken, hoe Karel toch al dadelijk zijn best begon te doen om gehoorzaam te zijn, en met hoeveel moeite hij soms zijn eigen zin en wil aan dien van zijn moeder opofferde? En als hij zich weer eens te ver vergat, en bepaald ondeugend was, wat ook nog wel gebeurde, hoe bedroefd hij er dan over was, en hoe hij het dan daarna weer trachtte goed te maken?

Ook had ze hem al eens in de eenzaamheid op zijn knieën gevonden; en toen ze zich op zekeren dag wat ongesteld gevoelde, ofschoon ze haar jongen op zijn angstig vragen telkens kon verzekeren dat het heusch niet van verdriet was, hoorde ze hem, op een oogenblik dat hij zich alleen waande, zoo hartelijk bidden: „Ach, lieve Heere Jezus, maak mijn goede, lieve moeder toch asje-blijft weer gezond, en wil U haar toch lang voor me sparen; en geef dan dat ik ook zulk een goed gehoorzaam kind mag worden, als U eens geweest zijt.”

Dit waren allemaal verblijdende teekenen voor juffrouw Hekking; en toen zij een poosje later haar gewezen ouden buurman weer eens ontmoette, en deze met veel belangstelling naar zijn kleine vriendje vroeg, kon ze hem met blijdschap vertellen, dat haar Karel een lieve, gehoorzame jongen werd.

Het gezelschap van Dirk zocht Karel nu ook zoo niet meer, omdat Moeder het niet gaarne wilde. Maar Dirk liet van zijn kant zijn makker zoo gereedelijk niet los, en oefende nog maar al te vaak een nadeeligen invloed op hem uit.

Gelukkig kwam ook hier spoedig een einde aan. Baas Overdam, de nieuwe smid, kon het in zijn zaak niet houden. Hij schreef dit toe aan den slechten tijd en de geringe verdiensten; maar de ware oorzaak was, dat hij, evenals zijn vrouw, op zijn zaken even weinig acht sloeg als op zijn kinderen.

De man ontveinsde zich niet, dat hij het roer niet recht kon houden, en was verstandig genoeg om de smederij nog bijtijds aan een ander over te doen en zelf maar weer knecht te worden.

En zoo raakte juffrouw Hekking haar bureu, en Karel zijn verkeerde vriendje kwijt.

Karel heeft het geluk gehad zijn goede moeder nog lang te bezitten; en hoe ouder hij werd, hoe liever hij haar kreeg, en hoe meer hij zijn bezit op prijs stelde. Hij was al een man geworden toen voor hem de treurigste dag aanbrak, dien hij nog ooit had beleefd; de dag, waarop die hem zoo dierbare moeder van hem heenging.

Maar de gedachte: Wij zien elkander Boven weer om nimmermeer te scheiden, troostte hem, ook toen hij eenige weken later een bezoek bracht aan haar graf.

't Was op een mooien zomeravond, tegen zons-
 ondergang, toen hij daar op het stille kerkhof

stond; en levendig herinnerde hij zich toen weer den merkwaardigen droom, dien hij eens als kleine jongen gehad had.

Ook nu schreide hij, evenals toen. Maar dit waren geen tranen van zelfverwijt en te laat berouw. Neen, die behoefde Karel thans niet meer te storten; want Moeder had hem nog stervende toegefluiserd, wat ze hem trouwens al zoo dikwijls

had gezegd: „Karel, ik kan mijn God niet genoeg danken voor al de vreugde, die Hij me in je geschonken heeft. Je bent een beste, liefhebbende zoon voor me geweest. Je hebt me op allerlei wijzen het leven veraangenaamd. De Heere zegene je er voor, mijn jongen.”

Dat waren andere woorden dan hij destijds in den droom hooren moest! En hoewel hem thans de blijde verrassing van toen niet wachtte, toch wist hij, dat, waar zijn moeder niet meer tot *hem* zou komen, hij zeker eens tot *haar* zou gaan. Want de God van zijn moeder was ook *zijn* God, zijn hoogste Goed, aan wien hij zich met zijn gansche hart voor tijd en eeuwigheid had overgegeven.

Een paar jaren later vinden we in de woning, waar juffrouw Hekking haar laatsten levenstijd doorgebracht heeft, een andere moeder met een klein jongske op haar schoot.

Die moeder is Karels vrouw, en dat kind *zijn* kind.

't Is ook al een Karel, en 't lijkt op zijn vader; maar het ziet er vrij wat steviger en gezonder uit dan deze, toen hij zoo klein was.

Niets schijnt den kleinen man dan ook te deren; en dat hij daar net zoo schreeuwde kwam alleen, omdat hij liever in de handen is dan in de wieg.

„Je bederst hem, vrouw,” waarschuwde Karel, toen hij zag hoe de moeder, met het grootste geduld, den kleinen schreeuwer maar weer uit de wieg gehaald en op haar schoot genomen had.

„Och, hij heeft er nog geen weet van,” vergoelijkte ze, hem knuffelend. „Zie eens, Paatje, hoe tevreden hij nu kijkt! Hij is zoo gruag bij Moeder, hè, schalkje?”

„Ja, ja, hij weet wel wat het beste plaatsje is,” lachte de vader. „Ik geloof dat ik ook zoo geweest ben, vrouw.”

En terwijl Karel dit zeide, kwam hem een liefelijk beeld voor den geest. En hij bleef er op staren tot zijn oogen vochtig werden, en uit zijn hart de bede steeg: „Heere, laat mijn lieven jongen toch ook lang, heel lang zijn moeder mogen houden!”

